

**Ο ΚΑΤΑΠΟΝΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΩΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΟΥ Ν.4387/2016**

Ανδρέας Κουτσόλαμπρος

**Δικηγόρος - Σύμβουλος ΔΣΑ - Πρόεδρος Ένωσης Εμμίσθων
Δικηγόρων**

I. Η ιστορία του ΤΣΑΥ με απλά λόγια:

Το Ταμείο Συντάξεως και Ασφαλίσεως Υγειονομικών (ΤΣΑΥ) ιδρύθηκε με το ΝΔ 8/14.8.25 και αργότερα με τον Νόμο 5333/32 μετονομάστηκε σε Ταμείο Ασφάλισης όλων των Υγειονομικών. Αργότερα με τον Νόμο 5945/34 ήρθε ο οριστικός τίτλος «Περί Ταμείου Συντάξεως και Αυτασφαλίσεως Υγειονομικών». Με τις διατάξεις του ν.3655/2008 εντάχθηκε στο ΕΤΑΑ ως Τομείς Υγειονομικών με λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια, ενώ με τις διατάξεις του ν.4387/2016 εντάχθηκε στο Ενιαίο και Μοναδικό πιά Φορέα που σήμερα ονομάζεται Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ).

Σε όλη την ιστορία απέδιδε αρκετά σημαντικές συντάξεις στους ασφαλισμένους του, παρότι ουδέποτε είχε επιδοτηθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και παρότι ουδέποτε το Κράτος απέδωσε σ' αυτό την Κρατική Συμμετοχή στη χρηματοδότηση της Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως προβλεπόταν στο ν.2084/1992 (Νόμος Σιούφα).

Το ΤΣΑΥ, όπως όλα τα Ταμεία Επιστημόνων, είχε πόρους (που στη συνέχεια ονομάστηκαν Κοινωνικοί) που επιβάλλονταν κατά τη διενέργεια εμπορικών ή άλλων πράξεων στις οποίες είχαν κάποια συμμετοχή οι ασφαλισμένοι του. Κυριότερος αυτών υπήρξε το ιατρόσημο, ήτοι 6,5% στα εισαγόμενα ιδιοσκευάσματα από το εξωτερικό, αλλά και στα ιδιοσκευάσματα που παρασκευάζονται ή συσκευάζονται στην Ελλάδα. Το Συμβούλιο της Επικρατείας τέτοιους πόρους τους χαρακτηρίζει ασφαλιστικές εισφορές εν ευρεία εννοία (βλ. ΣτΕ 984/2019, ΣτΕ 2681/2020 και ΣτΕ 867/2000), που έχουν τεθεί προς σχηματισμό του ασφαλιστικού κεφαλαίου.

Ο πόρος αυτός καταργήθηκε από 8.12.1997, με την από 7.11.1997 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 226), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2581/1998 (Α' 36). Στην αιτιολογική έκθεση του Νόμου αυτού [που υπάρχει στην ιστοσελίδα της Βουλής](#) ρητώς αναφέρεται κατά λέξη: «- *Η απώλεια εσόδων που θα προκύψει για το Τ.Σ.Α.Υ., Τ.Ε.Α.Υ.Φ.Ε. και τον Ε.Ο.Φ θα καλυφθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ταυτόχρονα, όμως, θα υπάρξει και εξοικονόμηση πόρων του προϋπολογισμού με αντίστοιχη μείωση της επιχορήγησης των ασφαλιστικών ταμείων (Ι.Κ.Α., Ο.Γ.Α., Ν.Α.Τ., Τ.Ε.Β.Ε., κ.λπ), τα οποία κατέβαλαν το μεγαλύτερο μέρος των επιβαρύνσεων από την αγορά φαρμάκων για τους ασφαλισμένους τους.*».

Η ως άνω ρύθμιση, τεθείσα χωρίς την απαιτούμενη αναλογιστική μελέτη, οδήγησε σε σημαντική μείωση των εσόδων του ΤΣΑΥ, ενώ στα υπόλοιπα Ταμεία των Επιστημόνων οι Πόροι διατηρήθηκαν και μέχρι την κατάργησή τους με το ν.4387/2016.

Παρόλα αυτά το ΤΣΑΥ διατήρησε επάρκεια κεφαλαίων για την πληρωμή των παροχών των ασφαλισμένων και τούτο διότι, αφενός μεν είχε υψηλή

εισφορά έναντι των υπολοίπων ταμείων και μάλιστα με την υψηλότερη εισπραξιμότητα, αφετέρου δε είχε υψηλό ποσοστό εμπίσθων ασφαλισμένων και λοιπών απασχολούμενων Υγειονομικών σε κλινικές και γενικά παρόχους υγείας, με εργοδοτική εισφορά. Σημαντική παράμετρος φυσικά αποτελεί, όπως σε όλα τα Ταμεία των Επιστημόνων ότι δεν υπήρχε υψηλό ποσοστό προώρων συνταξιοδοτήσεων, σε αντίθεση με όλα τα υπόλοιπα Ταμεία και το Δημόσιο.

II. Ο νέος τρόπος υπολογισμού συντάξεων με το ν.4387/2016

Ως γνωστόν η κυρία σύνταξη μετά το Ν.4387/2016 αποτελείται από το άθροισμα δύο ποσών, δηλαδή της εθνικής (384 ευρώ υπό καθεστώς πλήρους συντάξεως) και της ανταποδοτικής για την οποία θα αναλύσουμε κατωτέρω:

Κατ' αρχήν σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν.4387/2016 προβλέπεται:

«2. Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου λαμβάνονται υπόψη:

α. Για τους μισθωτούς,

β. Για τους αυτοαπασχολούμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ ο μέσος όρος του μηνιαίου ασφαλιστέου εισοδήματος, το οποίο υπόκειται σε εισφορές καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου του. Το μηνιαίο ασφαλιστέο εισόδημα υπολογίζεται ως εξής:

i. Για το χρονικό διάστημα έως 31.12.2016 το ποσό που θα αποτελούσε το ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά, το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης διά του συντελεστή 0,20.

Στο ανωτέρω ποσό συνυπολογίζονται με αναγωγή κατά κεφαλήν, τυχόν υφιστάμενοι μέχρι την ημερομηνία αυτή **κοινωνικοί πόροι** υπέρ των αντίστοιχων ταμείων και η ασφαλιστική εισφορά όπου υπήρχε που έχει καταβληθεί από τον εργοδότη.

ii. Για το χρονικό διάστημα από την 1.1.2017 έως 31.12.2018 το εισόδημα, το οποίο υπόκειται σε εισφορές, σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 40 κατά το ως άνω χρονικό διάστημα.

iii. Για το χρονικό διάστημα από την 1.1.2019 το ποσό που προκύπτει από το πλήρες της διαίρεσης του ποσού της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς που έχει καταβληθεί χωρίς τις μειώσεις του άρθρου 98 και του άρθρου 141 παράγραφος 2 του ν. 3655/2008 (Α' 58) διά του συντελεστή 0,20. Για τους ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ και για το χρονικό διάστημα έως 31.12.2019 εφαρμόζεται ο συντελεστής 0,18, για το χρονικό διάστημα από 1.1.2020 έως 31.12.2020 ο συντελεστής 0,19 και για το χρονικό διάστημα από την 1η.1.2021 έως 31.12.2021 εφαρμόζεται ο συντελεστής 0,195....»

Από το αρμόδιο Υπουργείο εκδόθηκαν τρεις σχετικές εγκύκλιοι:

1. Η Φ.80000/οικ.60271/2195/23.12.2016 εγκύκλιος με γενικές οδηγίες.
2. Η οικ. 15726/605/5.4.2017 με οδηγίες υπολογισμού συντάξεων με βάση την προσαύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και
3. Η οικ.20680/814/15.5.2017 με οδηγίες υπολογισμού προσαύξησης συνταξίμων αποδοχών με βάση τον κατά κεφαλήν κοινωνικό πόρο.

Είναι προφανές πως για το χρονικό διάστημα μετά την 1.1.2017 για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης λαμβάνονται υπόψη οι πράγματι καταβαλλόμενες εισφορές (είτε με βάση το εισόδημα μέχρι το 2019, είτε με βάση την επιλεγθείσα ασφαλιστική κατηγορία μετά το 2020). Το πρόβλημα αφορά το χρονικό διάστημα από 1.1.2002 μέχρι 31.12.2016 και αυτό θα αναλυθεί κατωτέρω:

Με βάση τους εμπεριεχόμενους στη δεύτερη εγκύκλιο πίνακες μπορούμε να εξάγουμε μέσους όρους συνταξίμων αποδοχών για τους ασφαλισμένους του τ. ΕΤΑΑ ως εξής:

A. ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΤΟ 2016

1. ΤΑΝ:	774,25
2. ΤΣΜΕΔΕ:	733,19
3. ΤΣΑΥ:	961,21

B. ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΤΟ 2017

1. ΤΑΝ:	771,48
2. ΤΣΜΕΔΕ:	729,58
3. ΤΣΑΥ:	956,86

Επίσης με βάση τον πίνακα της τρίτης εγκυκλίου μπορούμε να εξάγουμε τις προσαυξήσεις των συνταξίμων αποδοχών μέχρι και το 2016 που καταργήθηκαν οι κοινωνικοί πόροι (άρθρο 39 παρ.14 Ν.4387/2016).

τ. ΕΤΑΑ ΜΗΝΙΑΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΠΟΣΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΕ €

	ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ	ΕΤΑΑ-ΤΑΝ	ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ		
2002	48,32	44,17	0,20		
2003	57,57	53,45	0,24		
2004	52,65	607,59	0,34		
2005	40,19	143,90	0,36		
2006	46,27	166,88	0,39		
2007	62,01	191,06	0,67		
2008	57,8	202,56	0,62		
2009	89,49	307,88	0,63		
2010	67,16	165,39	0,61		
2011	40,73	133,41	4,24		
2012	35,35	106,46	0,27		
2013	26,31	96,18	0,05		
2014	28,15	66,53	0,29		
2015	13,03	59,30	0,28		
2016	3,18	24,12	0,25		

Τα συμπεράσματα που μπορούν εύκολα να εξαχθούν από αυτούς τους επίσημους πίνακες είναι δύο:

- 1. Ότι οι υγειονομικοί κατέβαλαν τις υψηλότερες εισφορές, γι' αυτό έχουν και τις υψηλότερες συντάξιμες αποδοχές.**
- 2. Ότι το ΤΣΑΥ είχε ουσιαστικά μηδενικούς κοινωνικούς πόρους, έναντι των δύο άλλων Ταμείων των Επιστημόνων.**

Συνεπεία των ανωτέρω παραγόντων, οι υγειονομικοί λαμβάνουν σήμερα τις μικρότερες συντάξεις, έναντι των λοιπών ασφαλισμένων του τ.ΕΤΑΑ, τέτοιες που είναι σημαντικά μικρότερες και μάλιστα σε ποσοστό35%...

Η τραγική αυτή μείωση των συντάξεων των υγειονομικών τα πρώτα χρόνια και λόγω της ύπαρξης προσωπικής διαφοράς, λόγω της σύγκρισής της με την προ του ν.4387/2016 χορηγούμενη σύνταξη, δεν είχε καταφανεί με σαφήνεια.

Πλέον η απομείωση των συντάξεων που λαμβάνουν οι ασφαλισμένοι Υγειονομικοί που μετείχαν σε ένα υγιές Ταμείο, αγγίζουν τα όρια του ευτελισμού, ιδίως εν συγκρίσει με το προηγούμενο καθεστώς, ακόμη και με τις μνημονιακές περικοπές. Πράγματι οι συντάξεις των Υγειονομικών με 40 έτη ασφάλισης αγγίζουν τα 800 ευρώ, ενώ οι συντάξεις των λοιπών επισημόνων φτάνουν ή και υπερβαίνουν τα 1000 ευρώ.

Είναι προφανές, πως αποτελεί υποχρέωση απορρέουσα από την ιστορική δέσμευση της πολιτείας για κάλυψη του καταργηθέντος κοινωνικού πόρου, η δια νομοθετικής πρωτοβουλίας κάλυψη του αδίκως απωλεσθέντος μέρους της οφειλόμενης ανταποδοτικής συντάξεως, η οποία πλέον βρίσκεται σε πλήρη δυσαρμονία με τις καταβληθείσες εισφορές παρά των Υγειονομικών. Αποτελεί υποχρέωση έναντι των ασφαλισμένων, της ιστορίας και της περιουσίας του Ταμείου των Υγειονομικών, που ως ασφαλιστικό κεφάλαιο εισφέρθηκε στον Ενιαίο πλέον Φορέα.

Ασφαλώς και μέχρι την επίλυση του εν λόγω κοινωνικού προβλήματος, θα πρέπει άμεσα να επανέλθει η χορήγηση προσωπικής διαφοράς, σε σύγκριση με την προ του ν.4387/2016 χορηγούμενη σύνταξη.

Αθήνα Αύγουστος 2021

Ανδρέας Κουτσόλαμπρος